

Forvent mindre, arbejd mere!

LOUIS JENSEN

Det handler om Robert Walsers *Mikrogrammer*. Jeg ville gerne have kendt ham, spadseret med ham oppe i bjergene, langs træer og set ned i dalene. Jeg ville gerne have talt med Robert Walser. Til sidst, på en af sine spadsereture fra nervesanatoriet, faldt han om og døde i sneen. Der findes et foto af ham liggende der på sneen. Ansigtet. Jeg har ikke set det.

Mine linier, skrev Walser, er noget, man med det samme forstår. Det synes jeg ikke. Tværtimod. Mikrogrammerne er bittesmå labyrinter, hvor læseren forvilder sig og undervejs glemmer, hvor indgangen var. Hvad var det, jeg læste først? Hvor er jeg nu i teksten? Hvordan hænger det hele sammen? Men det er den forvirring, der er opmuntrende og stimulerende som det at fare vild i en by var det for Walter Benjamin. Indfald, der afløser indfald. Intet er for småt, og netop dét gør teksten vidunderlig. Jeg har i lang tid ikke læst noget, der i den grad opmuntrede mig og fik mig til at tro, at det stadig er muligt at organisere ordene på en ny måde. Og det er jo lang tid siden, de blev skrevet. Årtier. Og at de blev skrevet med 2 mm høje bogstaver og opbevaret i en skotøjsæske og hele den historie, det er jo helt vildt og mærkeligt. Der har han siddet og prentet ord for ord, ikke rettet og lavet disse indviklede mikrogrammer, og på trods af langsomheden husket det hele og tekstens forgreninger. Ligetil, ja, kompliceret, ja. Denne dobbelthed. Labyrintisk, ja, og på samme tid fortælles i passager lige ud af landevejen, tilsammen meget underligt. Men tænker man efter, så er det netop ikke mærkeligt, så er det almindeligt, og så almindeligt, at det almindeligvis ikke engang længere nævnes. Det er en genopdagelse af det mest almindelige, det simpleste, det der kommer til enhver, når man går en tur, kigger på ansigter fra en stol eller lader tankerne løbe. Her

fanges de, lige præcis som de er. Indfaldene holdes fast, så de, uanset deres almindelighed, bliver *en verden for sig*. Det er, som om alt er opgivet, alle ambitioner og bestræbelser, og det sker måske bedst, når forestillingen om en læser er væk, når ingen forventninger og tilpasninger skal opfyldes, og teksten står helt alene, men så sker der det mærkelige, at lige i det øjeblik kommer det hele igen, for den der skriver, og så igen, senere, for den der læser. Måske har Robert Walser skrevet tekster med endnu mindre bogstaver? 1 mm? 1/2 mm? Så små var bogstaverne jo, at teksten var på vej til at forsvinde. Måske var det det, der var meningen, at de skulle skrives, men så småt, at man måtte spørge sig selv, og det spørgsmål blev jo stillet, om der overhovedet stod noget på papiret. Måske er de allervæsentligste tekster skrevet med 0,1 mm store bogstaver. På én gang at forsvinde og komme til syne, at forsvinde for at blive fundet af én med et forstørrelsesglas.

Mens jeg tænkte over Robert Walser og bjergene og træerne, sneen. Og mens jeg forsøgte at forstå, hvordan det almindeligste kan pege på det mest komplicerede og derefter igen på det aller enkleste, for det er dét, der sker, hvorfor skulle Poul Vad ellers have interesseret sig for Robert Walser, passerede jeg i min bil, og i et ganske særligt humør, en lille gruppe træer. De stod til venstre for landevejen oppe i en fordybning på toppen af en ganske lav bakke. Hvad det var, der forstærkede min glæde ved synet af træerne, har jeg endnu ikke helt forstået. De var som gamle venner, nogen jeg engang havde kendt, ligesom også græsmarkens gule græs, som bakken var en del af. Tre tegn, tre bogstaver? Det gjaldt ikke om at læse ordet. Det forunderlige var at stå på tærskelen til indholdet.

Det var i romanen *Jakob van Gunten*, at Robert Walser skrev, at man skulle forvente mindre, men arbejde mere. Et godt råd.

Mikrogrammernes tegn er meget små træer. Embedsmandstræer, der taler kancellisprog. Derudover bærer de på barnlighed, godmodig naivitet, uskyldig-

hed, forundring. Men hele tiden drejet lidt til siden, væk fra det, de jo ganske rigtig er, så de også bliver noget andet. Og dér i den sammenskæring dukker det meget morsomme og den lette latter op. Ikke ond, aldeles ikke ond. Og alle disse damer i skæddersyede dragter. Henrivende, det er det, de er.